

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/152/2007

OPINIE NA TEMAT ABORCJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Przerywanie ciąży jest w Polsce dopuszczone przez prawo w przypadku, gdy ciąża zagraża życiu lub zdrowiu matki, gdy płód jest ciężko i nieodwracalnie upośledzony, a także gdy ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego. Jednak, zdaniem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w naszym kraju w niektórych przypadkach nie można wyegzekwować prawa do legalnej aborcji.

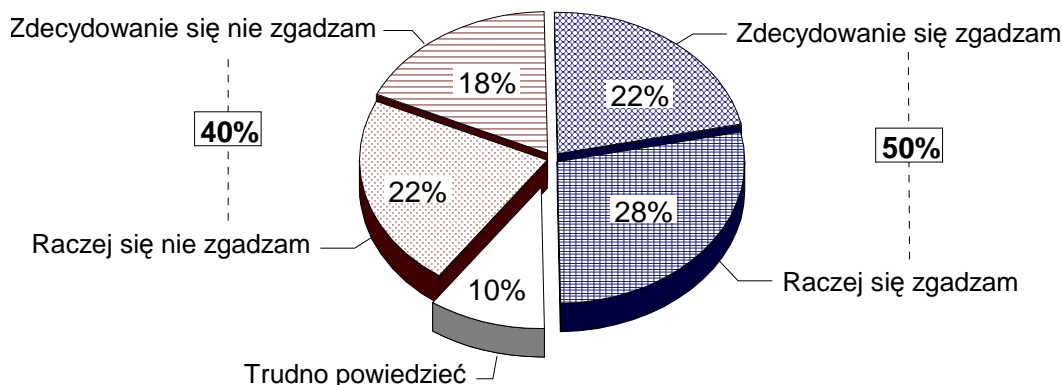
Opinie na temat aborcji badamy od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, a więc możemy prześledzić zmiany w tym zakresie z dłuższej perspektywy. Ogólnie rzecz biorąc, deklarowane poglądy stały się bardziej restrykcyjne w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych, kiedy ograniczono warunki przerywania ciąży. Kolejne zaostrzenie odnotowaliśmy rok temu, po złożeniu w Sejmie przez LPR projektu zmian w konstytucji, zmierzających do całkowitego zakazu aborcji (również w przypadkach obecnie dopuszczalnych), i poparci tego projektu przez abpa Józefa Michalika, przewodniczącego Episkopatu Polski. Tegoroczny pomiar wskazuje na nieznaczne złagodzenie opinii.

PRAWO DO ABORCJI

Połowa dorosłych Polaków (50%) akceptuje prawo kobiety do podejmowania decyzji o przerwaniu ciąży, czyli zgadza się ze stwierdzeniem, że kobieta – jeśli tak zdecyduje – powinna mieć prawo do aborcji w pierwszych tygodniach ciąży¹. Odmawia jej takiego prawa dwie piąte ankietowanych (40%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (208) zrealizowano w dniach 31 sierpnia – 4 września 2007 roku na liczącej 844 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. PROSZĘ POWIEDZIEĆ, W JAKIM STOPNIU ZGADZA SIĘ PAN(I) LUB NIE ZGADZA ZE STWIERDZENIEM, ŻE KOBIETA – JEŚLI TAK ZDECYDUJE – POWINNA MIEĆ PRAWO DO ABORCJI W PIERWSZYCH TYGODNIACH CIĄŻY?

W latach 1997–2005 zwolennicy prawa kobiet do przerywania ciąży stanowili większość społeczeństwa. Sytuacja zmieniła się w 2006 roku, kiedy grupy zwolenników i przeciwników były równoliczne (po 44%). Obecnie znów przeważa poparcie dla prawa kobiet do aborcji, lecz nie powróciło ono do poziomu zanotowanego przed ubiegłorocznym spadkiem. W porównaniu z rokiem 2005 wyraźnie zmniejszyła się (o 10 punktów procentowych) grupa osób wyrażających zdecydowane poparcie dla prawa kobiet do przerywania ciąży, choć od ubiegłego roku liczebnie wzrosła.

Tabela 1

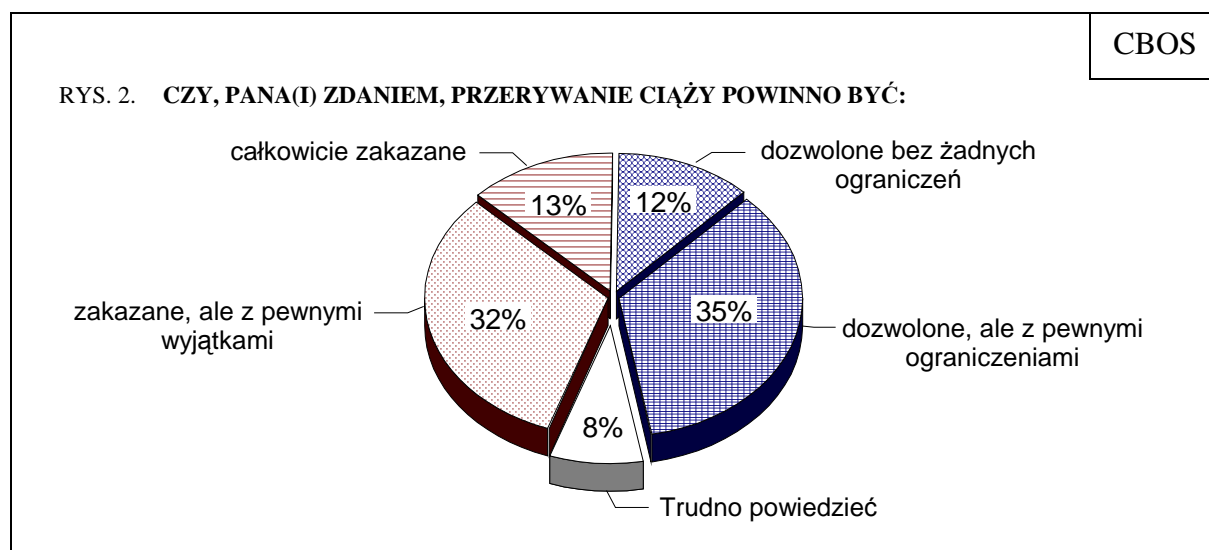
Proszę powiedzieć, w jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem, że kobieta – jeśli tak zdecyduje – powinna mieć prawo do aborcji w pierwszych tygodniach ciąży?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	VI 1997	X 2002	I 2005	XI 2006	IX 2007
	w procentach				
Zdecydowanie się zgadzam	35	31	32	18	22
Raczej się zgadzam	30	23	25	26	28
Raczej się nie zgadzam	16	13	15	21	22
Zdecydowanie się nie zgadzam	14	19	21	23	18
Trudno powiedzieć	5	14	7	12	10

Opinie na ten temat silnie powiązane są z religijnością badanych oraz deklarowanymi poglądami politycznymi. Im częściej respondenci biorą udział w praktykach religijnych, tym częściej negują prawo kobiety do decydowania o aborcji. Osoby o przekonaniach lewicowych dużo częściej niż badani deklarujący orientację centrową lub prawicową zgadzają się ze stwierdzeniem, że kobieta powinna mieć prawo do podejmowania decyzji w tej sprawie.

Opinie dotyczące prawa kobiet do aborcji związane są też z miejscem zamieszkania badanych. Mieszkańcy wsi opowiadają się za przyznaniem kobietom tego prawa znacznie rzadziej niż osoby zamieszkałe w miastach, zwłaszcza największych.

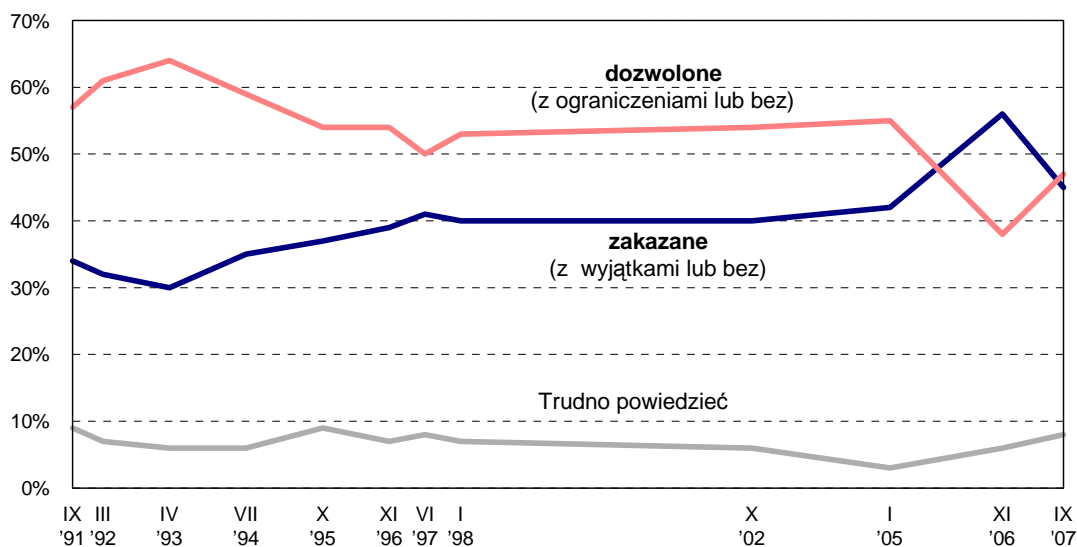
Ogólne opinie na temat prawnej regulacji aborcji mierzyliśmy także za pomocą innego wskaźnika. Pytaliśmy, czy aborcja powinna być dozwolona (z ograniczeniami lub bez) czy też zakazana (z wyjątkami lub bez), ale nie precyzowaliśmy, o jakie ograniczenia i wyjątki chodzi.

Nieznacznie więcej Polaków sądzi, że aborcja powinna być dozwolona (47%), niż wyraża sprzeciw wobec jej legalności (45%). Najczęściej wyrażany jest pogląd, że przerywanie ciąży powinno być dozwolone, ale z pewnymi ograniczeniami, natomiast minimalnie rzadziej – że od zakazu powinny być wyjątki. Za brakiem jakichkolwiek ograniczeń opowiada się 12% ankietowanych, 13% zaś wyraża opinię, że przerywanie ciąży powinno być całkowicie zakazane.

Pytanie w tym brzmieniu zadajemy od roku 1991, a więc możemy prześledzić długofalowe zmiany opinii. Aż do stycznia 2005 roku osoby sądzące, że przerywanie ciąży powinno być legalne (z ograniczeniami lub bez), stanowiły największą grupę, liczącą przynajmniej połowę społeczeństwa. W latach 1992–1994 było to około trzech piątych ogółu, od roku 1995 do 2005 grupa ta nieco się zmniejszyła, ale cały czas liczebnie dominowała. W 2006 roku nastąpiło odwrócenie proporcji: po raz pierwszy większość stanowili przeciwnicy przerywania ciąży. Tegoroczny pomiar pokazuje, że obecnie grupy te są niemal równoliczne.

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZERYWANIE CIĄŻY POWINNO BYĆ:

WARUNKI DOPUSZCZALNOŚCI PRZERYWANIA CIĄŻY

Polacy akceptują przerwianie ciąży w sytuacjach określonych przez obecnie obowiązujące prawo.

Niemal powszechne jest przekonanie, że przerwianie ciąży powinno być dopuszczalne, gdy zagrożone jest życie matki (91%) i jej zdrowie (85%). Zdecydowana większość sądzi też, że prawo powinno zezwalać na aborcję, gdy ciąża jest wynikiem gwałtu lub kazirodztwa (79%). Dwie trzecie dorosłych (66%) uważa, że aborcja powinna być dopuszczalna, gdy wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone.

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, czy przerwianie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy:	Zdecydo-	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydo-	Trudno powiedzieć
	wanie tak			wanie nie	
w procentach					
- zagrożone jest życie matki	64	27	3	2	4
- zagrożone jest zdrowie matki	52	33	6	3	6
- ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa	53	26	7	5	9
- wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone	38	28	14	7	13
- kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej	16	18	32	23	11
- kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej	13	17	32	24	13
- kobieta po prostu nie chce mieć dziecka	11	12	26	40	11

Znacznie niższa jest akceptacja aborcji z przyczyn społecznych. Jedna trzecia ankietowanych (34%) uważa, że przerywanie ciąży powinno być legalne, gdy kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej, a nieco mniejsza grupa (30%) – gdy jest w trudnej sytuacji osobistej. Mniej niż jedna czwarta badanych (23%) sądzi, że przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne także wówczas, gdy kobieta po prostu nie chce mieć dziecka.

W latach 1992–2007 w zasadzie nie zmieniły się poglądy na temat dopuszczalności przerywania ciąży, jeśli zagrożone jest życie lub zdrowie matki, lub jeśli ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa. Zdecydowana większość respondentów popierała i popiera legalność aborcji w takich sytuacjach. W ciągu ostatniego roku ich liczebność jeszcze wzrosła.

Nieco inaczej przedstawia się rozkład odpowiedzi na pytanie o dopuszczalność aborcji w przypadku, gdy wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone. Wyraźna większość badanych dopuszcza aborcję, z tym że w stosunku do roku 1992 zmniejszyła się liczebność tej grupy.

W ostatnich piętnastu latach wyraźnie spadło poparcie dla dopuszczalności aborcji w przypadku, kiedy kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej. W 1992 roku zwolennicy przeważali nad przeciwnikami, jednak w 1999 – przewagę zyskali przeciwnicy. W tym czasie zmieniło się prawo – przymus ekonomiczny nie stanowi przesłanki dla legalności zabiegu i opinia publiczna dostosowała się do tych zmian. W 2006 roku nastąpiło kolejne zaostrzenie poglądów społeczeństwa, obecnie większość jest przeciwna dopuszczalności przerywania ciąży, gdy kobieta znajduje się w ciężkiej sytuacji materialnej.

Tabela 3

Jak Pan(i) sądzi, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy:	Wskazania respondentów według terminów badań*											
	III 1992		VI 1999		X 2002		I 2005		XI 2006		IX 2007	
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach											
- zagrożone jest życie matki	88	6	86	6	85	8	88	8	86	8	91	5
- zagrożone jest zdrowie matki	82	11	77	14	77	14	80	14	77	15	85	9
- ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa	80	10	72	16	73	15	77	15	73	16	79	12
- wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone	71	15	61	24	65	21	66	22	62	24	66	21
- kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej	47	39	38	47	44	44	42	46	27	59	34	55
- kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej	-	-	-	-	38	47	36	51	21	64	30	56
- kobieta po prostu nie chce mieć dziecka	-	-	27	58	28	58	28	60	16	72	23	66

* Zsumowano odsetki odpowiedzi twierdzących („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) oraz przeczących („raczej nie” i „zdecydowanie nie”). Pominięto „trudno powiedzieć”

Od roku 2002 zaostrzyły się poglądy na temat legalności aborcji w przypadku, gdy kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej lub gdy po prostu nie chce mieć dziecka. Warto jednak zauważyć, że kulminacja tego zaostrzenia nastąpiła w 2006 roku. Obecnie więcej badanych niż przed rokiem opowiada się za prawną dopuszczalnością aborcji w tych przypadkach, choć ciągle pozostają oni w mniejszości.

Wyrażane przez respondentów opinie na temat warunków dopuszczalności aborcji w dużej mierze zależą od brzmienia pytania. Osoby niemające silnie ukształtowanych poglądów mogą je modyfikować w zależności od tego, jaki wydzźwięk ma treść zadanego pytania.

Jak już wspominaliśmy, **połowa dorosłych Polaków zgadza się ze stwierdzeniem, że kobieta – jeśli tak zdecyduje – powinna mieć prawo do aborcji w pierwszych tygodniach ciąży**. Gdyby rozumieć to stwierdzenie dosłownie, oznaczałoby ono aprobatę aborcji na życzenie. Jednak tylko **niespełna połowa osób z tej grupy (42%) sądzi, że przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy kobieta po prostu nie chce mieć dziecka**. Niekonsekwencja ta jest jedynie pozorna i można ją interpretować jako przekonanie, że o aborcji może decydować kobieta, ale nie powinna ona kierować się własną chęcią, lecz brać pod uwagę ważne przyczyny.

Większość osób sądzących, że przerywanie ciąży powinno być całkowicie zakazane uważa też, że aborcja powinna być dopuszczalna przez prawo, jeżeli zagrożone jest życie matki, a blisko połowa z tej grupy jest zdania, że powinna być legalna, jeżeli ciąża zagraża zdrowiu matki. Jeżeli skierować uwagę na zagrożenia związane z ciążą, okazuje się, że bezwarunkowy sprzeciw wobec aborcji ulega osłabieniu.

Zwolennicy prawnej dopuszczalności aborcji (z ograniczeniami lub bez) są jednomyślni w akceptacji legalnego przerywania ciąży, jeżeli zagrożone jest życie lub zdrowie matki, a także gdy ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa. W pozostałych przypadkach część z nich ma wątpliwości. Dwie trzecie zwolenników aborcji bez ograniczeń uważa, że przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy kobieta po prostu nie chce mieć dziecka. Wśród osób opowiadających się za prawną dopuszczalnością aborcji, ale z pewnymi ograniczeniami połowa sądzi, że przerywanie ciąży powinno być legalne, gdy kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej, niespełna połowa – gdy kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej, a jedna trzecia – gdy kobieta nie chce mieć dziecka.

Tabela 4

Jak Pan(i) sądzi, czy przerwanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy:	Odpowiedzi twierdzące („zdecydowanie tak” i „raczej tak” łącznie) wśród respondentów uważających, że przerwanie ciąży powinno być:			
	dozwolone bez żadnych ograniczeń	dozwolone, ale z pewnymi ograniczeniami	zakazane, ale z pewnymi wyjątkami	całkowicie zakazane
	w procentach			
- zagrożone jest życie matki	99	100	96	63
- zagrożone jest zdrowie matki	99	99	83	48
- ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa	97	96	79	36
- wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone	92	85	58	24
- kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej	80	50	15	2
- kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej	77	45	12	4
- kobieta po prostu nie chce mieć dziecka	68	32	8	3

Tegoroczny pomiar przyniósł pewien wzrost przyzwolenia na legalne przerwanie ciąży, jednak trzeba pamiętać, że nastąpiło to po silnym zaostreniu poglądów w 2006 roku. Wydaje się, że część respondentów wykazuje podatność na panujący w danym momencie klimat opinii. Sprawa przerywania ciąży jest w dużym stopniu obciążona ideologicznie i niektórzy respondenci mogą niechętnie przyznawać się do poglądów niezgodnych z tymi, które dominują w dyskursie publicznym. Zapewne tym można tłumaczyć ubiegłoroczne zaostrenie opinii i obecne ich złagodzenie. Kwestia ta nie jest pierwszoplanowa w toczącej się obecnie kampanii wyborczej i sygnały płynące ze sfery publicznej (np. z mass mediów) modyfikują udzielane odpowiedzi w mniejszym stopniu niż rok temu, kiedy wysunięto propozycję zmian w konstytucji.

Opracował
 Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Proszę powiedzieć, w jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem, że kobieta - jeśli tak zdecyduje - powinna mieć prawo do aborcji w pierwszych tygodniach ciąży?

	(%)			
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	40	10	841
Płeć				
Mężczyźni	49	38	12	398
Kobiety	51	41	8	443
Wiek				
18-24 lat	41	53	6	120
25-34	49	45	7	153
35-44	53	36	11	136
45-54	57	33	10	156
55-64	54	38	8	117
65 lat i więcej	46	37	17	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	36	50	14	318
Miasto do 20 tys.	52	40	8	120
20-100 tys.	52	39	9	157
101-500 tys.	62	32	6	134
501 tys. i więcej mieszk.	70	23	7	112
Wykształcenie				
Podstawowe	40	45	16	226
Zasadnicze zawodowe	50	39	11	218
Średnie	56	38	7	280
Wyższe	56	38	6	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	39	6	68
Prac. umysł. niż. szczebla	63	26	11	79
Pracownicy fiz.- umysł.	55	42	3	58
Robotnicy wykwalifikowani	49	46	5	89
Robotnicy niewykwalifik.	47	36	17	42
Rolnicy	38	50	12	45
Pracujący na własny rach.	60	30	10	25
Bierni zawodowo				
Renciści	41	52	7	52
Emeryci	48	37	16	209
Uczniowie i studenci	39	51	9	62
Bezrobotni	57	34	9	73
Gospodynie domowe i inni	46	47	7	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	49	42	9	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	35	5	70
sekt. pryw. poza rolnict.	56	37	7	174
prywatnym gosp. rolnym	33	54	13	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	49	44	7	59
301-500	49	41	10	96
501-900	58	35	8	196
901-1200	61	28	11	103
Powyżej 1200 zł	58	41	1	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	33	10	200
Średnie	47	41	12	376
Dobre	49	44	8	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	63	12	57
Raz w tygodniu	43	46	11	421
1-2 razy w miesiącu	55	37	8	122
Kilka razy w roku	62	30	8	152
W ogóle nie uczestniczy	69	19	11	88
Poglądy polityczne				
Lewica	72	21	7	132
Centrum	50	40	9	222
Prawica	43	50	7	259
Trudno powiedzieć	44	39	16	227

Tabela 2. Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, przerywanie ciąży powinno być:
 1 - dozwolone bez żadnych ograniczeń; 2 - dozwolone, ale z pewnymi ograniczeniami;
 3 - zakazane, ale z pewnymi wyjątkami; 4 - całkowicie zakazane

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	35	32	13	7	842
Płeć						
Mężczyźni	13	37	30	12	7	398
Kobiety	11	33	35	14	7	443
Wiek						
18-24 lat	8	35	41	14	2	120
25-34	10	40	34	13	3	153
35-44	20	32	32	11	5	136
45-54	11	40	30	10	9	156
55-64	11	39	29	12	10	117
65 lat i więcej	10	26	30	19	13	158
Miejsce zamieszkania						
Wieś	8	27	38	19	8	318
Miasto do 20 tys.	8	44	29	14	6	120
20-100 tys.	11	40	31	10	8	158
101-500 tys.	22	39	26	7	5	134
501 tys. i więcej mieszk.	16	40	31	8	6	112
Wykształcenie						
Podstawowe	9	30	30	21	10	226
Zasadnicze zawodowe	15	32	34	13	6	218
Średnie	12	39	33	10	6	281
Wyższe	10	44	33	7	5	117
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	10	46	31	9	3	68
Prac. umysł. niż. szczebla	16	44	27	6	7	79
Pracownicy fiz.- umysł.	18	25	47	4	6	58
Robotnicy wykwalifikowani	16	41	32	10	1	89
Robotnicy niewykwalifik.	9	38	19	20	14	42
Rolnicy	6	30	37	16	11	45
Pracujący na własny rach.	15	30	41	11	3	25
Bierni zawodowo						
Renciści	5	31	29	23	13	52
Emeryci	11	31	30	18	10	209
Uczniowie i studenci	6	39	40	16	0	62
Bezrobotni	15	38	28	12	7	73
Gospodynie domowe i inni	11	26	43	12	7	39
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	11	40	34	9	6	114
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	16	40	25	12	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	15	39	34	9	3	174
prywatnym gosp. rolnym	5	28	35	20	12	44
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	17	20	40	20	3	59
301-500	11	36	29	15	8	96
501-900	12	34	33	14	7	196
901-1200	12	44	22	12	9	103
Powyżej 1200 zł	10	51	31	7	1	84
Ocena własnych war. mater.						
Złe	14	33	28	13	12	200
Średnie	11	35	32	14	7	376
Dobre	11	37	36	13	4	264
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	17	35	36	10	58
Raz w tygodniu	8	30	39	16	7	421
1-2 razy w miesiącu	13	45	30	7	6	122
Kilka razy w roku	18	44	25	6	7	152
W ogóle nie uczestniczy	25	44	15	6	10	88
Poglądy polityczne						
Lewica	17	53	18	8	5	132
Centrum	13	38	36	9	4	223
Prawica	7	32	36	19	7	259
Trudno powiedzieć	13	27	33	15	12	227

Tabela 3. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **zagrożone jest życie matki?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	91	5	4	843
Płeć				
Mężczyźni	94	3	3	399
Kobiety	90	6	4	445
Wiek				
18-24 lat	94	5	1	120
25-34	90	6	4	153
35-44	94	5	1	136
45-54	98	1	1	156
55-64	91	5	5	120
65 lat i więcej	84	7	10	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	88	6	6	318
Miasto do 20 tys.	89	7	4	120
20-100 tys.	93	5	3	159
101-500 tys.	95	5	0	134
501 tys. i więcej mieszk.	97	0	3	112
Wykształcenie				
Podstawowe	87	5	8	228
Zasadnicze zawodowe	95	4	2	218
Średnie	92	6	2	281
Wyższe	94	4	2	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	92	6	3	68
Prac. umysł. niż. szczebla	96	3	1	79
Pracownicy fiz. - umysł.	93	4	3	58
Robotnicy wykwalifikowani	98	1	1	89
Robotnicy niewykwalifik.	86	7	8	42
Rolnicy	94	5	2	45
Pracujący na własny rach.	100	0	0	25
Bierni zawodowo				
Renciści	80	13	7	54
Emeryci	86	7	7	209
Uczniowie i studenci	96	4	0	62
Bezrobotni	98	0	2	73
Gospodynie domowe i inni	92	6	2	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	96	2	3	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	93	4	3	70
sekt. pryw. poza rolnict.	94	4	2	174
prywatnym gosp. rolnym	93	7	0	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	91	5	4	59
301-500	94	5	1	96
501-900	91	5	5	196
901-1200	95	5	1	104
Powyżej 1200 zł	97	3	0	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	92	4	4	201
Średnie	91	5	4	377
Dobre	92	5	2	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	69	21	11	57
Raz w tygodniu	91	5	4	424
1-2 razy w miesiącu	99	1	0	122
Kilka razy w roku	96	1	3	152
W ogóle nie uczestniczy	91	4	5	88
Poglądy polityczne				
Lewica	97	1	2	132
Centrum	95	3	2	223
Prawica	88	10	2	259
Trudno powiedzieć	89	3	8	228

Tabela 4. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **zagrożone jest zdrowie matki?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	85	9	6	843
Płeć				
Mężczyźni	86	8	6	399
Kobiety	83	10	6	445
Wiek				
18-24 lat	82	15	3	120
25-34	85	9	6	153
35-44	86	9	5	136
45-54	93	4	2	156
55-64	86	7	7	120
65 lat i więcej	77	11	12	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	80	11	10	318
Miasto do 20 tys.	80	14	6	120
20-100 tys.	86	9	5	159
101-500 tys.	91	7	2	134
501 tys. i więcej mieszk.	94	3	3	112
Wykształcenie				
Podstawowe	80	9	10	228
Zasadnicze zawodowe	92	4	4	218
Średnie	83	12	5	281
Wyższe	86	10	4	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	86	11	3	68
Prac. umysł. niż. szczebla	86	9	5	79
Pracownicy fiz. - umysł.	86	9	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	93	3	4	89
Robotnicy niewykwalifik.	77	12	10	42
Rolnicy	94	5	2	45
Pracujący na własny rach.	85	8	6	25
Bierni zawodowo				
Renciści	70	20	10	54
Emeryci	81	9	9	209
Uczniowie i studenci	82	13	4	62
Bezrobotni	95	1	3	73
Gospodynie domowe i inni	79	14	7	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	88	7	5	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	88	8	4	70
sekt. pryw. poza rolnict.	85	10	5	174
prywatnym gosp. rolnym	93	7	0	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	82	13	4	59
301-500	83	10	6	96
501-900	85	8	8	196
901-1200	89	7	4	104
Powyżej 1200 zł	88	11	1	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	88	6	7	201
Średnie	86	7	6	377
Dobre	80	14	6	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	61	24	14	57
Raz w tygodniu	84	11	5	424
1-2 razy w miesiącu	89	4	6	122
Kilka razy w roku	88	6	6	152
W ogóle nie uczestniczy	91	4	5	88
Poglądy polityczne				
Lewica	95	2	3	132
Centrum	89	6	4	223
Prawica	79	17	4	259
Trudno powiedzieć	81	6	12	228

Tabela 5. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	79	12	9	843
Płeć				
Mężczyźni	80	10	10	399
Kobiety	79	13	8	445
Wiek				
18-24 lat	76	14	10	120
25-34	84	10	6	153
35-44	84	9	7	136
45-54	86	11	3	156
55-64	81	9	10	120
65 lat i więcej	68	15	18	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	73	13	13	318
Miasto do 20 tys.	83	13	5	120
20-100 tys.	80	9	12	159
101-500 tys.	87	11	2	134
501 tys. i więcej mieszk.	86	8	6	112
Wykształcenie				
Podstawowe	71	12	17	228
Zasadnicze zawodowe	84	9	6	218
Średnie	82	11	7	281
Wyższe	82	15	3	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	82	16	2	68
Prac. umysł. niż. szczebla	88	8	4	79
Pracownicy fiz. - umysł.	85	12	3	58
Robotnicy wykwalifikowani	92	3	5	89
Robotnicy niewykwalifik.	78	12	10	42
Rolnicy	80	10	11	45
Pracujący na własny rach.	73	16	11	25
Bierni zawodowo				
Renciści	69	17	15	54
Emeryci	72	14	14	209
Uczniowie i studenci	69	16	15	62
Bezrobotni	89	5	6	73
Gospodynie domowe i inni	83	10	7	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	80	13	6	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	87	11	2	70
sekt. pryw. poza rolnict.	86	9	5	174
prywatnym gosp. rolnym	81	10	9	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	73	15	12	59
301-500	88	7	5	96
501-900	81	13	7	196
901-1200	83	8	8	104
Powyżej 1200 zł	89	11	0	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	79	8	12	201
Średnie	81	11	8	377
Dobre	78	14	8	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	41	15	57
Raz w tygodniu	79	13	9	424
1-2 razy w miesiącu	86	6	8	122
Kilka razy w roku	86	4	10	152
W ogóle nie uczestniczy	88	6	6	88
Poglądy polityczne				
Lewica	88	7	5	132
Centrum	84	9	7	223
Prawica	76	17	7	259
Trudno powiedzieć	75	11	15	228

Tabela 6. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	66	20	13	843
Płeć				
Mężczyźni	67	20	13	399
Kobiety	66	20	14	445
Wiek				
18-24 lat	57	35	8	120
25-34	68	23	9	153
35-44	63	22	15	136
45-54	76	13	11	156
55-64	71	17	13	120
65 lat i więcej	62	16	22	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	62	24	14	318
Miasto do 20 tys.	64	25	11	120
20-100 tys.	62	20	18	159
101-500 tys.	76	14	10	134
501 tys. i więcej mieszk.	76	13	11	112
Wykształcenie				
Podstawowe	56	25	19	228
Zasadnicze zawodowe	75	13	13	218
Średnie	68	22	10	281
Wyższe	67	23	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	71	21	8	68
Prac. umysł. niż. szczebla	77	12	11	79
Pracownicy fiz. - umysł.	63	26	10	58
Robotnicy wykwalifikowani	74	14	11	89
Robotnicy niewykwalifik.	72	15	13	42
Rolnicy	69	20	11	45
Pracujący na własny rach.	75	18	7	25
Bierni zawodowo				
Renciści	56	26	18	54
Emeryci	65	17	18	209
Uczniowie i studenci	41	43	16	62
Bezrobotni	73	19	8	73
Gospodynie domowe i inni	60	23	17	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	72	17	11	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	73	15	12	70
sekt. pryw. poza rolnict.	71	20	9	174
prywatnym gosp. rolnym	69	24	6	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	69	24	7	59
301-500	70	20	10	96
501-900	70	15	15	196
901-1200	65	20	15	104
Powyżej 1200 zł	78	18	4	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	72	16	12	201
Średnie	67	18	15	377
Dobre	62	27	12	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	39	23	57
Raz w tygodniu	64	23	13	424
1-2 razy w miesiącu	71	19	9	122
Kilka razy w roku	73	14	13	152
W ogóle nie uczestniczy	78	9	13	88
Poglądy polityczne				
Lewica	77	13	11	132
Centrum	66	19	15	223
Prawica	65	26	9	259
Trudno powiedzieć	63	19	18	228

Tabela 7. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	55	11	843
Płeć				
Mężczyźni	34	55	11	399
Kobiety	34	55	12	445
Wiek				
18-24 lat	25	69	6	120
25-34	34	60	6	153
35-44	31	56	13	136
45-54	38	52	10	156
55-64	40	47	13	120
65 lat i więcej	35	46	19	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	62	14	318
Miasto do 20 tys.	29	62	9	120
20-100 tys.	39	50	12	159
101-500 tys.	49	43	8	134
501 tys. i więcej mieszk.	41	48	11	112
Wykształcenie				
Podstawowe	30	53	17	228
Zasadnicze zawodowe	38	53	9	218
Średnie	35	55	10	281
Wyższe	30	61	9	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	33	58	9	68
Prac. umysł. niż. szczebla	37	52	11	79
Pracownicy fiz.- umysł.	42	52	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	36	59	6	89
Robotnicy niewykwalifik.	34	52	13	42
Rolnicy	26	60	14	45
Pracujący na własny rach.	32	61	7	25
Bierni zawodowo				
Renciści	34	51	15	54
Emeryci	38	45	17	209
Uczniowie i studenci	26	68	6	62
Bezrobotni	29	57	14	73
Gospodynie domowe i inni	23	71	6	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	62	8	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	48	43	9	70
sekt. pryw. poza rolnict.	36	56	8	174
prywatnym gosp. rolnym	27	60	13	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	30	66	4	59
301-500	38	49	13	96
501-900	38	49	13	196
901-1200	37	56	7	104
Powyżej 1200 zł	40	55	6	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	39	47	14	201
Średnie	34	53	12	377
Dobre	30	62	8	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	75	9	57
Raz w tygodniu	30	59	11	424
1-2 razy w miesiącu	39	50	12	122
Kilka razy w roku	40	48	12	152
W ogóle nie uczestniczy	47	39	14	88
Poglądy polityczne				
Lewica	48	45	7	132
Centrum	32	54	14	223
Prawica	29	63	7	259
Trudno powiedzieć	33	51	16	228

Tabela 8. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	56	13	843
Płeć				
Mężczyźni	29	58	13	399
Kobiety	31	55	14	445
Wiek				
18-24 lat	27	65	8	120
25-34	26	65	9	153
35-44	29	56	16	136
45-54	35	53	12	156
55-64	35	51	13	120
65 lat i więcej	31	48	21	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	62	15	318
Miasto do 20 tys.	26	65	10	120
20-100 tys.	34	52	14	159
101-500 tys.	45	45	11	134
501 tys. i więcej mieszk.	35	51	14	112
Wykształcenie				
Podstawowe	26	55	19	228
Zasadnicze zawodowe	34	56	10	218
Średnie	33	55	12	281
Wyższe	26	62	12	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	26	63	11	68
Prac. umysł. niż. szczebla	35	54	11	79
Pracownicy fiz. - umysł.	38	50	12	58
Robotnicy wykwalifikowani	26	62	12	89
Robotnicy niewykwalifik.	32	50	18	42
Rolnicy	20	66	14	45
Pracujący na własny rach.	29	61	10	25
Bierni zawodowo				
Renciści	31	51	17	54
Emeryci	35	48	17	209
Uczniowie i studenci	28	63	9	62
Bezrobotni	28	61	11	73
Gospodynie domowe i inni	19	71	10	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	25	63	12	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	42	49	9	70
sekt. pryw. poza rolnict.	30	57	13	174
prywatnym gosp. rolnym	23	66	11	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	28	64	8	59
301-500	33	55	12	96
501-900	32	53	15	196
901-1200	33	58	9	104
Powyżej 1200 zł	29	61	9	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	49	15	201
Średnie	31	53	15	377
Dobre	25	65	10	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	73	13	57
Raz w tygodniu	27	60	12	424
1-2 razy w miesiącu	34	53	13	122
Kilka razy w roku	35	49	16	152
W ogóle nie uczestniczy	44	40	15	88
Poglądy polityczne				
Lewica	45	49	6	132
Centrum	29	57	14	223
Prawica	27	63	10	259
Trudno powiedzieć	28	51	21	228

Tabela 9. Jak Pan(i) sady, czy przerywanie ciąży powinno być dopuszczalne przez prawo, gdy **kobieta po prostu nie chce mieć dziecka?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	66	11	843
Płeć				
Mężczyźni	24	66	10	399
Kobiety	22	65	13	445
Wiek				
18-24 lat	16	80	4	120
25-34	21	70	8	153
35-44	25	68	7	136
45-54	26	64	11	156
55-64	25	60	15	120
65 lat i więcej	22	55	23	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	14	72	14	318
Miasto do 20 tys.	24	70	6	120
20-100 tys.	24	63	13	159
101-500 tys.	34	56	10	134
501 tys. i więcej mieszk.	30	58	12	112
Wykształcenie				
Podstawowe	16	66	18	228
Zasadnicze zawodowe	27	64	9	218
Średnie	24	67	10	281
Wyższe	26	64	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	64	6	68
Prac. umysł. niż. szczebla	25	63	11	79
Pracownicy fiz. - umysł.	33	60	7	58
Robotnicy wykwalifikowani	21	76	3	89
Robotnicy niewykwalifik.	15	68	17	42
Rolnicy	19	61	19	45
Pracujący na własny rach.	25	72	3	25
Bierni zawodowo				
Renciści	19	62	18	54
Emeryci	23	56	20	209
Uczniowie i studenci	13	87	0	62
Bezrobotni	26	66	8	73
Gospodynie domowe i inni	15	73	11	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	72	10	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	29	61	10	70
sekt. pryw. poza rolnict.	25	68	6	174
prywatnym gosp. rolnym	25	62	13	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	26	69	5	59
301-500	26	64	10	96
501-900	23	68	10	196
901-1200	24	65	11	104
Powyżej 1200 zł	28	65	7	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	58	15	201
Średnie	21	65	14	377
Dobre	21	72	6	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	8	81	11	57
Raz w tygodniu	20	68	12	424
1-2 razy w miesiącu	22	67	11	122
Kilka razy w roku	27	63	10	152
W ogóle nie uczestniczy	38	49	14	88
Poglądy polityczne				
Lewica	35	56	9	132
Centrum	18	71	11	223
Prawica	23	70	8	259
Trudno powiedzieć	21	61	18	228